

Akhlaq-i zisti

i.e., Bioethics Journal

2022; 12(37): e12

The Bioethics and Health
Law InstituteMedical Ethics and Law
Research CenterInternational Association
of Islamic Bioethics

The Role of Social Intelligence and Moral Leadership in Predicting Teachers' Psychological Well-Being

Nasrin Heydarian^{1*}, Fateme Hoseinnezhadian², Maryam Daneshfar³, Nurollah Ahmadian⁴

1. Department of Counseling, Faculty of Social Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran.

2. Department of Psychology, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran.

3. Department of Educational Sciences, Payame Noor University, Rey, Tehran, Iran.

4. Department of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

ABSTRACT

Background and Aim: Psychological well-being has always been considered by psychologists in work environments, including the teaching profession. In this regard, the present study was conducted to investigate the role of social intelligence and moral leadership in predicting teachers' psychological well-being.

Methods: The present study was a descriptive-analytical correlational study. The statistical population included all secondary school teachers in Baharestan in the academic year 2019-20 (480 people); 214 people were selected based on Krejcie & Morgan table (1970) by available sampling method. Research data collection tools were included Ethical Leadership Questionnaire Brown et al (2005), Social Intelligence Silvera et al (2001) and Ryff (1989) Short Form of Psychological Well-Being. Standard deviation and Pearson correlation test and simultaneous regression at the significance level of $\alpha=0.01$ were used to analyze the data using SPSS software 22.

Ethical Considerations: In this research, ethical aspects including preserving the authenticity of texts, honesty, trustworthiness, confidentiality of information and obtaining informed consent have been considered.

Results: The results showed that the correlation between moral leadership with psychological well-being ($r=0.523$, $p<0.01$) and social intelligence with psychological well-being ($r=0.638$, $p<0.01$) was positive and significant. Also, the components of moral leadership explain 28.6% and social intelligence 35.4% of the variance of psychological well-being ($p<0.01$).

Conclusion: According to the research findings, in order to promote ethical behavior in schools by modeling characteristics, educational officials should culturalize this type of behavior among school managers and leaders.

Keywords: Ethical Leadership; Social Intelligence; Psychological Well-Being; Teachers

Corresponding Author: Nasrin Heydarian; **Email:** heydariann425@gmail.com

Received: November 15, 2021; **Accepted:** March 02, 2022; **Published Online:** August 23, 2022

Please cite this article as:

Heydarian N, Hoseinnezhadian F, Daneshfar M, Ahmadian N. The Role of Social Intelligence and Moral Leadership in Predicting Teachers' Psychological Well-Being. *Akhlaq-i zisti, i.e., Bioethics Journal*. 2022; 12(37): e12.

انجمن بین‌المللی اخلاق زیستی اسلامی / مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی / انستیتو اخلاق زیستی و حقوق سلامت

مجله اخلاق زیستی

دوره دوازدهم، شماره سی و هفتم، ۱۴۰۱

نقش هوش اجتماعی و رهبری اخلاقی در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی معلمان

نسرین حیدریان^{۱*}، فاطمه حسین‌نژادیان^۲، مریم دانش‌فر^۳، نوراله احمدیان^۴

۱. گروه مشاوره، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

۲. گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.

۳. گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور شهر ری، تهران، ایران.

۴. گروه روان‌شناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: بهزیستی روان‌شناختی همواره در محیط‌های شغلی، از جمله حرفه معلمی مورد توجه روان‌شناسان بوده است. در همین راستا مطالعه حاضر با هدف بررسی نقش هوش اجتماعی و رهبری اخلاقی در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی معلمان انجام شد.

روش: پژوهش حاضر به شیوه توصیفی - تحلیلی از نوع همبستگی انجام شد. جامعه آماری شامل تمامی معلمان دوره دوم متوسطه شهر بهارستان در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بودند (۴۸۰ نفر) که ۲۱۴ نفر بر اساس جدول Krejcie & Morgan (۱۹۷۰ م.) به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند؛ ابزار جمع‌آوری اطلاعات پژوهش شامل پرسشنامه‌های رهبری اخلاقی Brown و همکاران (۲۰۰۵ م.)، هوش اجتماعی Silvera و همکاران (۲۰۰۱ م.) و فرم کوتاه بهزیستی روان‌شناختی Ryff (۱۹۸۹ م.) بودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از میانگین، انحراف معیار و آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون همزمان در سطح معنی‌داری $\alpha=0/01$ با استفاده از نرم‌افزار SPSS 22 استفاده شد.

ملاحظات اخلاقی: در انجام این تحقیق، جنبه‌های اخلاقی شامل حفظ اصالت متون، صداقت، امانتداری، محرمانگی اطلاعات و اخذ رضایت آگاهانه، لحاظ شده است.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که همبستگی بین رهبری اخلاقی با بهزیستی روان‌شناختی ($r=0/523$ ، $p<0/01$) و هوش اجتماعی با بهزیستی روان‌شناختی ($r=0/638$ ، $p<0/01$) مثبت و معنادار بود. همچنین مؤلفه‌های رهبری اخلاقی ۲۸/۶ درصد و هوش اجتماعی ۳۵/۴ درصد از واریانس بهزیستی روان‌شناختی را تبیین می‌کنند ($p<0/01$).

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش مسئولین آموزشی بایستی برای ترویج رفتار اخلاقی در مدارس از طریق الگوسازی ویژگی‌ها، این نوع رفتار را در بین مدیران و رهبران مدارس، فرهنگ‌سازی کنند.

واژگان کلیدی: رهبری اخلاقی؛ هوش اجتماعی؛ بهزیستی روان‌شناختی؛ معلمان

نویسنده مسئول: نسرین حیدریان؛ پست الکترونیک: heydariann425@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۸/۲۴؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۱۱؛ تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱

خواهشمند است این مقاله به روش زیر مورد استناد قرار گیرد:

Heydarian N, Hoseinnezhadian F, Daneshfar M, Ahmadian N. The Role of Social Intelligence and Moral Leadership in Predicting Teachers' Psychological Well-Being. *Akhlaq-i zisti, i.e., Bioethics Journal*. 2022; 12(37): e12.

مقدمه

بهزیستی روان‌شناختی همواره در محیط‌های شغلی، از جمله حرفه معلمی مورد توجه روان‌شناسان بوده است و دستیابی به اهداف تربیتی - آموزشی در مدارس هم نیازمند معلمانی دارای بهزیستی روان‌شناختی بالا است (۱). از این رو تلاش برای شناسایی دغدغه‌های محققان تربیتی علاقمند به قلمرو روان‌شناسی سلامت حرفه‌ای و در صدر آن‌ها تحقق ایده بهزیستی روان‌شناختی (Psychological Well-being) معلمان همواره در کانون توجه این افراد قرار گرفته است (۲). بهزیستی روان‌شناختی را می‌توان خوشبختی، شادی و داشتن احساسات مثبت در زندگی تعریف نمود که در آن فرد در تلاش است توانایی‌های بالقوه خود را شکوفا کند (۳). بهزیستی روان‌شناختی را ترکیبی از احساسات مثبت (بهزیستی هیجانی) و عملکرد مثبت (بهزیستی اجتماعی و روان‌شناختی) تعریف می‌کنند که با کامیابی و عدم وجود سستی و ضعف رابطه دارد (۴). از نظر ریف سازه بهزیستی روان‌شناختی به عنوان رشد یافتگی استعداد‌های واقعی هر فرد تعریف می‌شود و دارای شش مؤلفه زندگی هدفمند، رابطه مثبت با دیگران، رشد شخصی، پذیرش خود، استقلال یا خودمختاری و تسلط بر محیط است (۵). محققین معتقدند که ایجاد بهزیستی روان‌شناختی و شادمانی درونی و پایدار، انسان‌ها را به سمت موفقیت بیشتر، ارتباطات اجتماعی سالم‌تر و در نهایت سلامت روانی و جسمانی بالاتری رهنمون می‌سازد (۶).

ارتقای بهزیستی روان‌شناختی و سلامت سازمانی واقعی، مستلزم درک مجموعه‌ای از تفاوت‌های روحی و تعهد و التزام مدیران و کارکنان است تا بر اساس آن بتوان نوعی سیستم ارزشی مبتنی بر ارزش‌های اخلاقی و انسانی و رابطه بسیار نیرومند بین رهبر و کارکنان ایجاد نمود. این ارزش‌ها باید به گونه‌ای طراحی شوند که مورد تأیید مدیر و کارکنان باشند. از این رو برخی ارزش‌های اخلاقی، از جمله رهبری اخلاقی (Moral Leadership) نقشی بسیار حساس و مهم دارند و رعایت آن‌ها باعث ایجاد بهبود می‌شود (۷). رهبری اخلاقی

دربگیرنده روش‌های مدیریت و رهبری است که در آن حقوق و شأنت افراد بر اساس اصول انسانی مورد ارزش و احترام قرار می‌گیرد (۸). در عین حال رهبران اخلاقی بر رفتار سایر مدیران نیز تمرکز جدی داشته و تلاش می‌نمایند اصول محوری در رهبری اخلاق‌مدار به شکل نظام‌مند در همه سطوح سازمانی دیگر نیز جریان داشته باشد (۹). رهبران اخلاقی به عنوان افرادی صادق، دلسوز و دارای اصول شناخته می‌شوند که تصمیمات منصفانه و متعادل می‌گیرند. همچنین مرتباً پیرامون اخلاق با پیروان خود ارتباط برقرار می‌کنند، استانداردهای اخلاقی مشخصی تعیین می‌کنند و از پاداش‌ها و مجازات برای رعایت این استانداردها استفاده می‌کنند، رهبران اخلاقی آنچه را که تبلیغ می‌کنند، عمل می‌کنند و الگوی فعالی برای رفتار اخلاقی هستند (۱۰). همچنین با برقراری ارتباط مکرر در مورد اخلاق و برجسته‌ساختن پیام اخلاق، توجه را به اخلاق متمرکز می‌کنند. استانداردهای اخلاقی شفاف و بالایی را برای دیگران تعیین می‌کنند و خود نیز از این استانداردها پیروی می‌کنند. آن‌ها همچنین از پاداش‌ها و مجازات برای تأثیرگذاری در رفتار اخلاقی پیروان استفاده می‌کنند (۱۱). سبک رهبری اخلاقی شکلی از رهبری است که نیازمند توسعه و اجرای معیارهای اخلاقی برای مدیریت رفتارهای کارکنان به گونه‌ای مؤثر است (۱۲). اهمیت توجه سازمان‌ها به رهبری اخلاقی به عنوان عاملی مهم در سازمان از آنجا ناشی می‌شود که در تحقیقات به عمل آمده، نتایج مثبت رهبری اخلاقی برای سازمان ثابت شده است، به طور مثال در مطالعات اثر رهبری اخلاقی مدیران بر سلامت سازمانی معلمان (۷، ۱۳)، رابطه رهبری اخلاقی و سلامت روان‌شناختی محیط کار (۱۴)، تأثیر رهبری اخلاقی توانمندسازی روان‌شناختی معلمان (۱۵) و رابطه رهبری اخلاقی مدیران مدارس با کیفیت زندگی کاری معلمان (۱۶) تأیید شده است.

به نظر می‌رسد یکی دیگر از عواملی که می‌تواند بر بهزیستی روان‌شناختی معلمان اثرگذار باشد، هوش اجتماعی (Social Intelligence) است (۱۷). افراد به دلیل تفاوت‌های فردی در موقعیت‌های اجتماعی عملکرد یکسانی ندارند و این تفاوت‌های فردی به هوش اجتماعی در ادبیات روان‌شناسی اشاره دارد

روحي و رواني دانش آموزان مي‌شود (۲۶). همچنين مقدار بالايي از بهزيستي روان‌شناختي معلمان منجر به افزايش كيفيت زندگي كاري در آن‌ها مي‌شود (۲۷)، لذا شناسايي عوامل مرتبط با بهزيستي روان‌شناختي معلمان، براي برنامه‌ريزان و مديران اجرايي آموزش و پرورش جهت ارتقاى اين شاخص ضروري است. از سويي به دليل اينكه در كشور ما پژوهش در زمينه هوش اجتماعي و رهبري اخلاقي در ابتداي راه قرار دارد و نياز به بررسي بيشتري اين مقوله در جامعه‌هاي پژوهشي متفاوت كاملاً مشهود است و با توجه به اهميت هوش اجتماعي و رهبري اخلاقي در عرصه‌هاي مختلف زندگي (اعم از مشاوره، تعليم و تربيت و...) و نيز يافته‌هاي متنوع و وجود خلا پژوهشي در زمينه ارتباط متغيرهاي مذكور در جامعه، مطالعه در اين زمينه ضرورت دارد. از اين رو مطالعه حاضر با هدف بررسي رابطه نقش هوش اجتماعي و رهبري اخلاقي در پيش‌بيني بهزيستي روان‌شناختي معلمان انجام شد و به دنبال پاسخ به اين سؤال است كه آيا هوش اجتماعي و رهبري اخلاقي در پيش‌بيني بهزيستي روان‌شناختي معلمان، نقش دارند؟

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردي و از نظر شيوه اجرا توصيفي از نوع همبستگي بود. جامعه آماري شامل تمامي معلمان دوره دوم متوسطه شهر بهارستان در سال تحصيلي ۹۹-۱۳۹۸ بودند (۴۸۰ نفر) كه ۲۱۴ نفر بر اساس جدول Krejcie & Morgan به روش نمونه‌گيري در دسترس (به دليل عدم امكان دسترسي به ليست كامل جامعه و انتخاب تصادفي) انتخاب شدند، ملاك‌هاي ورود شامل قراردادن در دوره دوم متوسطه، نداشتن بيماري رواني بر پرونده سلامت، داشتن رضاي آگاهانه براي تكميل پرسشنامه بود، اما ملاك‌هاي خروج شامل عدم تمايل به همكاري و رضاي آگاهانه و ناقص بودن پرسشنامه بود. ابزار جمع‌آوري اطلاعات پژوهش شامل پرسشنامه‌هاي زير بودند:

(۱۸). هوش اجتماعي شامل توانايي به سربردن با ديگران و توانايي تشويق آن‌ها به ارتباط و همكاري است، به عبارتي ديگر، يعني توانايي به كارگيري مهارت‌هاي ارتباطي، روابط دوستانه با ديگران، رفتارهاي اجتماعي و همدلي با ديگران (۱۹). Silvera. نيز هوش اجتماعي را شامل سه مؤلفه مي‌داند: ۱- پردازش اطلاعات اجتماعي (تاكيد بر توانايي فرد در پيش‌بيني رفتار و احساسات ديگران)؛ ۲- آگاهي اجتماعي (توانايي عمل فعالانه با توجه به موقعيت، زمان و مكان)؛ ۳- مهارت‌هاي اجتماعي (حفظ و قطع رابطه را اندازه‌گيري مي‌كند) (۲۰). مبحث هوش اجتماعي از مهم‌ترين مباحث علوم اجتماعي و علوم انساني، از جمله در حوزه مديريتي، سازماني و آموزشي مورد توجه قرار گرفته است و همواره کاربردها و توانايي‌هاي آن در مقايسه با ديگر هوش‌ها مورد بحث بوده است. در همين راستا در مطالعات نقش هوش اجتماعي در بهزيستي روان‌شناختي دانشجويان (۲۱)، هوش اجتماعي به عنوان پيش‌بيني‌كننده سلامت روان افراد بزرگسال (۲۲)، رابطه هوش اجتماعي (آگاهي اجتماعي و مهارت‌هاي اجتماعي) با سلامت سازماني مديران مدارس (۲۳)، رابطه بين هوش اجتماعي با سلامت اجتماعي در بين زنان شاغل در سازمان بهزيستي (۲۴) و رابطه بين هوش اجتماعي با كيفيت زندگي كاري معلمان تأييد شده است. معلمان براي ايفاي درست نقش اصلي خود بايد از توانايي‌ها، مهارت‌ها و ويژگي‌هاي مثبت شخصيتي و روان‌شناختي لازم برخوردار باشند تا بتوانند زمينه لازم را براي ايجاد انگيزه در دانش آموزان و هدايت آن‌ها به سمت پيشرفت فراهم كنند. از اين رو در کنار اهميت شغل معلمي به عنوان مهم‌ترين مؤلفه‌هاي تعليم و تربيت، تدريس و معلمي به دليل ماهيت و انتظارات زيادي كه از معلم مي‌رود، كار پرتنش و پرفشاري است و ممكن است بر سطح سلامت روان و بهزيستي معلمان تأثيرگذار باشد (۱)، زيرا توسعه بهزيستي روان‌شناختي در كار باعث مزاياي شخصي و سازماني مي‌شود (۲۵)، Sisask و همكاران، بر اين باورند كه داشتن بهزيستي روان‌شناختي بالا منجر به افزايش آمادگي معلمان براي كمك به مشكلات

۱. پرسشنامه رهبری اخلاقی: پرسش‌نامه ۱۰ سؤالی رهبری اخلاقی توسط Brown و همکاران در سال ۲۰۰۵ ساخته شده که سه بعد (روابط بین فردی، الگوبودن و عمل‌گرایی) در طیف ۵ درجه‌ای از خیلی کم (۱) تا خیلی زیاد (۵) و در مجموع یک نمره کلی می‌دهد. دامنه نمرات بین ۱۰ تا ۵۰ است که نمرات بالاتر نشان‌دهنده رهبری اخلاق بهتر و مطلوب‌تر است. Brown و همکاران، روایی محتوایی آن را تأیید و پایایی آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ گزارش نمودند (۲۸). در مطالعه قنبری و عبدالملکی، روایی تحلیل عاملی پرسشنامه رهبری اخلاقی تأیید شد و پایایی آن بر حسب ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۹۰۶ محاسبه شد که مورد تأیید بود (۲۹). در مطالعه حاضر پایایی به روش آلفای کرونباخ، ۰/۸۳ به دست آمد.

۲. مقیاس هوش اجتماعی: این مقیاس ۲۱ سؤالی را Silvera و همکاران در سال ۲۰۰۱ تهیه کردند که سه مؤلفه پردازش اطلاعات اجتماعی، آگاهی اجتماعی و مهارت‌های اجتماعی را بر روی طیف لیکرت ۷ درجه‌ای (کاملاً مخالفم=۱، کاملاً موافقم=۷) می‌سنجد، اما این شیوه نمره‌گذاری در مورد سؤالات ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۲۰ و ۲۱ معکوس است. دامنه نمرات در هر مؤلفه بین ۷-۴۹ است و نمرات بالاتر نشان‌دهنده هوش اجتماعی بالاتر است و بالعکس. Silvera و همکاران نیز روایی محتوایی آن را تأیید و ضرایب پایایی به روش آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های پردازش اطلاعات اجتماعی، مهارت‌های اجتماعی و آگاهی اجتماعی به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۸۶ و ۰/۷۹ گزارش کرده‌اند (۲۰). در پژوهش رضایی، روایی صوری آن تأیید و ضرایب پایایی به روش آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های پردازش اطلاعات اجتماعی، مهارت‌های اجتماعی و آگاهی اجتماعی به ترتیب ۰/۷۳، ۰/۶۴ و ۰/۶۶ به دست آمد (۳۰). در مطالعه حاضر پایایی به روش آلفای کرونباخ، ۰/۷۶ به دست آمد.

۳. فرم کوتاه مقیاس بهزیستی روان‌شناختی: این مقیاس ۱۸ سؤالی توسط Ryff در سال ۱۹۸۹ ساخته شده و مشتمل بر شش عامل استقلال، تسلط بر محیط، رشد شخصی، ارتباط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی، پذیرش خود را بر روی

طیف لیکرت شش‌درجه‌ای از کاملاً مخالفم (نمره ۱) تا کاملاً موافقم (نمره ۶) می‌سنجد. سؤالات ۱، ۴، ۵، ۸، ۱۵، ۱۶، ۱۷ و ۱۸ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند، دامنه نمرات بین ۱۰۸-۱۸ است که نمرات بالاتر نشان‌دهنده بهزیستی روان‌شناختی بالاتر و بالعکس است و در مجموع یک نمره کلی از بهزیستی روان‌شناختی می‌دهد. روایی سازه آن در مطالعه ریف تأیید و پایایی آزمون در دامنه ضرایب ۰/۷۲ تا ۰/۸۹ برای مؤلفه‌های بهزیستی به دست آمد (۳۱). در ایران خانجانی و همکاران پایایی آن را با استفاده از آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های پذیرش خود، تسلط محیطی، رابطه مثبت با دیگران، داشتن هدف در زندگی، رشد شخصی و استقلال به ترتیب برابر ۰/۵۱، ۰/۷۶، ۰/۷۵، ۰/۵۳، ۰/۷۳ و ۰/۷۲ به دست آوردند. همچنین آلفای کرونباخ کل ۰/۷۱ به دست آمد و روایی با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که تمامی عوامل از برازش مناسبی برخوردارند (۳۲). در مطالعه حاضر پایایی به روش آلفای کرونباخ، ۰/۷۸ به دست آمد. در این پژوهش تمامی اصول اخلاقی شامل رضایت آگاهانه، حفظ حریم خصوصی، ناشناس‌بودن پاسخگویان و محرمانه‌بودن اطلاعات در مورد آزمودنی‌ها رعایت شده است. همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از میانگین، انحراف معیار و پس از بررسی پیش‌فرض‌های آماری از همبستگی Pearson و آزمون رگرسیون همزمان در سطح معنی‌داری $\alpha=0/01$ با استفاده از نرم‌افزار SPSS 22 استفاده شد.

یافته‌ها

در مطالعه حاضر تعداد ۲۱۴ نفر در دامنه سنی ۲۴-۴۸ سال شرکت داشتند که از این تعداد ۱۱۷ نفر مرد (۵۴/۷ درصد) و ۹۷ نفر زن (۴۵/۳ درصد) بودند. در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی و ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش گزارش شده است. بر اساس نتایج جدول ۱ همبستگی بین مؤلفه‌های متغیرهای رهبری اخلاقی و هوش اجتماعی با بهزیستی روان‌شناختی، مثبت و معناداری است ($p < 0/01$).

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی و ضرایب همبستگی بین رهبری اخلاقی و هوش اجتماعی با بهزیستی روان‌شناختی

متغیرها	میانگین و انحراف معیار	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
روابط بین‌فردی	۱۰/۶۳±۲/۳۲۹	۱								
الگو بودن	۱۱/۹۸±۲/۳۷۱	۰/۲۶۰**	۱							
عمل‌گرایی	۱۲/۳۸±۲/۳۲۴	۰/۵۹۳**	۰/۲۷۴**	۱						
رهبری اخلاقی	۳۴/۹۹±۴/۸۲۳	۰/۴۲۶**	۰/۶۷۹**	۰/۴۷۱**	۱					
پردازش اطلاعات اجتماعی	۳۲/۷۸±۶/۳۴۹	۰/۴۸۸**	۰/۱۸۱**	۰/۳۸۶**	۰/۳۲۹**	۱				
آگاهی اجتماعی	۳۰/۱۵±۶/۶۱۰	۰/۵۲۶**	۰/۱۳۲	۰/۵۱۲**	۰/۳۴۲**	۰/۵۵۷**	۱			
مهارت‌های اجتماعی	۲۷/۴۹±۶/۱۹۵	۰/۵۳۵**	۰/۲۶۴**	۰/۴۴۲**	۰/۳۳۷**	۰/۴۲۶**	۰/۴۷۶**	۱		
هوش اجتماعی	۹۰/۴۲±۸/۷۲۶	۰/۳۴۹**	۰/۳۵۵**	۰/۳۷۱**	۰/۴۲۰**	۰/۵۴۹**	۰/۶۱۱**	۰/۵۸۹**	۱	
بهزیستی روان‌شناختی	۵۷/۸۷±۷/۴۵۲	۰/۴۶۹**	۰/۲۷۳**	۰/۴۶۰**	۰/۵۲۳**	۰/۴۷۷**	۰/۵۳۱**	۰/۴۲۹**	۰/۶۳۸**	۱

**معنی‌داری در سطح ۰/۰۱

برای بررسی نرمال بودن داده‌های متغیر رهبری اخلاقی از آزمون Kolmogorov-Smirnov استفاده شد که نتایج نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع نمرات متغیرهای روابط بین‌فردی، الگو بودن، عمل‌گرایی و بهزیستی روان‌شناختی بود. پیش‌فرض دیگر تحلیل رگرسیون، عدم همبستگی زیاد بین متغیرهای پیش‌بین (عدم هم‌خطی چندگانه) می‌باشد که دو آماره تحمل و عامل تورم واریانس، نشان داد بین متغیرهای روابط بین‌فردی، الگو بودن و عمل‌گرایی پدیده هم‌خطی چندگانه وجود ندارد. دیگر مفروضه اساسی تحلیل رگرسیون چندگانه، استقلال متغیرهای مستقل است که این مسأله توسط آزمون Durbin-Watson بررسی شد و نتایج حاصل از

آن برابر با ۱/۷۵۲ به دست آمد که نشان از استقلال متغیرهای پیش‌بین داشت. در جدول ۲ مقدار مجذور R تعدیل‌شده برابر مدل با ۰/۲۸۶ به دست آمد که نشان داد مؤلفه‌های رهبری اخلاقی ۲۸/۶ درصد از واریانس بهزیستی روان‌شناختی را تبیین می‌کنند. مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده (Beta) برای مؤلفه‌های روابط بین‌فردی ($\beta=0/284, p<0/001$)، الگو بودن ($\beta=0/129, p=0/036$) و عمل‌گرایی ($\beta=0/256, p<0/001$)، لذا نتیجه گرفته شد که مؤلفه‌های رهبری اخلاقی به شکل مثبت و معنی‌داری، توانایی پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی معلمان را داشتند.

جدول ۲: تحلیل رگرسیون همزمان برای پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی از طریق رهبری اخلاقی

متغیر	ضرایب استاندارد نشده		سطح معنی‌داری	ضریب همبستگی	ضریب تعیین اصلاح شده	مقدار F	ضرایب استاندارد شده	
	B	خطای معیار					Beta	t
روابط بین‌فردی	۰/۲۵۴	۰/۰۶۵	۳/۸۸۵	۰/۵۳۵	۰/۲۸۶	۲۸/۰۴۰	۰/۲۴۸	۰/۲۷۶
الگو بودن	۰/۷۰۱	۰/۳۳۲	۲/۱۰۹	۰/۰۳۶				
عمل‌گرایی	۰/۸۲۲	۰/۲۳۵	۳/۴۹۶	<۰/۰۰۱				

۱/۷۸۴ به دست آمد که نشان از استقلال متغیرهای پیش‌بین داشت. در جدول ۳ مقدار مجذور R تعدیل‌شده برابر مدل با ۰/۳۵۴ به دست آمد که نشان داد مؤلفه‌های هوش اجتماعی ۳۵/۴ درصد از واریانس بهزیستی روان‌شناختی را تبیین می‌کنند. مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده (Beta) برای مؤلفه‌های پردازش اطلاعات اجتماعی ($\beta=0/220$, $p=0/002$)، آگاهی اجتماعی ($\beta=0/322$, $p<0/001$) و مهارت‌های اجتماعی ($\beta=0/182$, $p=0/005$) بود، لذا نتیجه گرفته شد که مؤلفه‌های هوش اجتماعی به شکل مثبت و معنی‌داری، توانایی پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی معلمان را داشتند.

برای بررسی نرمال‌بودن داده‌های متغیر هوش اجتماعی از آزمون Kolmogorov-Smirnov استفاده شد که نتایج نشان‌دهنده نرمال‌بودن توزیع نمرات متغیرهای پردازش اطلاعات اجتماعی، آگاهی اجتماعی، مهارت‌های اجتماعی و بهزیستی روان‌شناختی بود. پیش‌فرض دیگر تحلیل رگرسیون، عدم همبستگی زیاد بین متغیرهای پیش‌بین (عدم هم‌خطی چندگانه) می‌باشد که دو آماره تحمل و عامل تورم واریانس، نشان داد بین متغیرهای پردازش اطلاعات اجتماعی، آگاهی اجتماعی و مهارت‌های اجتماعی پدیده هم‌خطی چندگانه وجود ندارد. دیگر مفروضه اساسی تحلیل رگرسیون چندگانه، استقلال متغیرهای مستقل است که این مسأله توسط آزمون Durbin-Watson بررسی شد و نتایج حاصل از آن برابر با

جدول ۳: تحلیل رگرسیون همزمان برای پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی از طریق هوش اجتماعی

مقدار F	ضریب تعیین اصلاح‌شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری	t	ضرایب استاندارد شده		متغیر
						B	خطای معیار	
۳۸/۳۱۱	۰/۳۴۴	۰/۳۵۴	۰/۵۹۵	۰/۰۰۲	۳/۲۰۹	۰/۲۲۰	۰/۰۸۰	پردازش اطلاعات اجتماعی
				۰/۰۰۱	۴/۵۷۵	۰/۳۲۲	۰/۰۷۹	آگاهی اجتماعی
				۰/۰۰۵	۲/۸۰۹	۰/۱۸۲	۰/۰۷۸	مهارت‌های اجتماعی

بحث

یک شرکت تولیدی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (۱۴). نتایج به دست‌آمده از مطالعه محمد داودی و ولایی ملکی، نشان داد که رهبری اخلاقی با سلامت سازمانی دبیران دبیرستان‌ها دارای رابطه‌ای مثبت و معنادار است. به این معنی که هر قدر به رهبری اخلاقی افزوده شود، به همان نسبت میزان سلامت سازمانی بالا می‌رود (۷). نتایج مطالعه‌ای دیگر بر روی معلمان مدارس متوسطه دوم، نشان داد که اثر رهبری اخلاقی مدیران بر سلامت سازمانی با میانجی‌گری عدالت سازمانی در مدارس معنی‌دار بود (۱۳). در همین راستا مطالعه زند و کیلی، نشان داد که رهبری اخلاقی به صورت مستقیم بر توانمندسازی روان‌شناختی معلمان تأثیرگذار است (۱۵). همچنین مطالعه شفیع‌زاده و اسلامی، نشان داد که نگرش

مطالعه حاضر با هدف نقش هوش اجتماعی و رهبری اخلاقی در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی معلمان انجام شد. نتایج نشان داد همبستگی بین رهبری اخلاقی و مؤلفه‌های آن (روابط بین فردی، الگو بودن و عمل‌گرایی) با بهزیستی روان‌شناختی، مثبت و معنادار است. همچنین مؤلفه‌های رهبری اخلاقی به شکل مثبت و معنی‌داری، توانایی پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی معلمان را داشتند. نتیجه به دست‌آمده با نتایج مطالعات مشابه و نزدیک در این زمینه همسو است. به عنوان مثال شواهد حاصل از تحلیل داده‌های پژوهش عواطفی منفرد و همکاران، نشان داد که بین رهبری اخلاقی با سلامت روان‌شناختی محیط کار و اعتماد سازمانی کارکنان زن و مرد

سطح دانش حرفه‌ای، به روزشدن علم و در نهایت پیشرفت مدرسه شوند. در تبیینی دیگر می‌توان گفت مدیران اخلاق‌مدار با رفتار عادلانه خود، حمایت‌ها و پشتیبانی، تأکید بر اصول اخلاقی، شناسایی مسائل اخلاقی و حل آن، توجه و مشارکت دادن کارکنان در امور موجب می‌شود که کارکنان احساس سلامت، رضایت و مسئولیت بیشتری نمایند، زیرا کارکنان باور دارند که منابع و امکانات منصفانه توزیع شده و این خود موجب درک محیط سالم توسط کارکنان خواهد شد که بر اثربخشی و کارایی آنان تأثیر مثبت دارد. وجود رهبری اخلاق‌مدار زمینه‌ساز عدالت سازمانی است و پیامد رفتارهای اخلاقی و عدالت سازمانی در مدرسه، ارتقای سلامت سازمانی و بهزیستی روان‌شناختی است.

نتایج نشان داد که بین مؤلفه‌های هوش اجتماعی (پردازش اطلاعات اجتماعی، آگاهی اجتماعی و مهارت‌های اجتماعی) با بهزیستی روان‌شناختی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که مؤلفه‌های هوش اجتماعی به شکل مثبت و معنی‌داری، توانایی پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی معلمان را داشتند. همسو با یافته فوق مطالعه‌ای به صورت مستقیم با بهزیستی روان‌شناختی معلمان انجام نشده است، اما با یافته‌های مطالعات مرتبط و نزدیک در این زمینه قابل تطبیق است، به طور مثال تحلیل داده‌های پژوهش رجیبی و ولدبگی در دانشجویان کارشناسی نشان داد بین انواع هوش‌های اجتماعی، هیجانی و معنوی با بهزیستی روان‌شناختی آن‌ها رابطه‌ی معناداری وجود دارد (۲۱). نتایج پژوهشی بر روی کارکنان وزارت بهداشت، نشان می‌دهد که هوش هیجانی - اجتماعی، پیش‌بینی‌کننده معنادار سلامت روان عمومی است (۲۲). همچنین پژوهش بیک‌زاد و همکاران، نشان داد که رابطه معناداری بین هوش اجتماعی (آگاهی اجتماعی و مهارت‌های اجتماعی) با سلامت سازمانی مدیران مدارس وجود داشت (۲۳). در همین راستا نتایج به دست‌آمده از مطالعه آجرلو و آقابخشی، نشان داد که بین هوش اجتماعی با سلامت اجتماعی در بین زنان شاغل در سازمان بهزیستی شهرستان کرج رابطه معناداری وجود دارد (۲۴). نتایج

معلمان نسبت به اخلاقی‌بودن سبک رهبری مدیرشان رابطه مثبت و معناداری با کیفیت زندگی کاری آنان دارد (۱۶). در تبیین یافته فوق می‌توان گفت که رهبری اخلاقی دربرگیرنده این مفهوم است که کارکنان سازمانی بتوانند بدون ترس و با اعتماد به توانایی‌های خود از آزادی بیان برخوردار باشند و نظرات و افکار بدیع خود را در سازمان بیان کنند، رهبران اخلاقی در مدارس، بستری را فراهم می‌کنند تا دبیران در تصمیمات مشارکت کنند. لازمه ثمربخشی تصمیم‌ها، تشریک‌مساعی است (۳۳)، در نتیجه مدیران مدارس با رعایت اصول رهبری اخلاقی باعث ایجاد شبکه‌ای از روابط متقابل و متعالی می‌شوند که بهزیستی روان‌شناختی آنان در محیط کاری را به دنبال خواهد داشت. به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت رهبران اخلاقی کسانی هستند که در مدرسه دیدگاه اشتراکی را بین دبیران القا می‌کنند، فرایندهای تثبیت‌شده را به چالش می‌کشند، با تشویق روانی دیگران را به فعالیت وادار می‌کنند، هنر تحریک دیگران را دارند و خود را محدود به موقعیت مدیریتی در مدرسه نمی‌کنند، خود را مریبانی می‌بینند که در کار رهبری کلاس نیز می‌توانند وارد شوند (۳۴). در یک محیط آموزشی سالم، مدیر رفتاری کاملاً دوستانه و حمایتگر با معلمان و همکاران خود دارد و در برنامه‌های خود دارای یگانگی است. همکاران نیز تمایل بیشتری برای ماندن و کارکردن در مدرسه دارند و به طور مؤثرتری کارها را انجام می‌دهند. رهبری اخلاقی باعث عمل مبتنی بر ارزش‌ها، ایستادگی به خاطر حقیقت و اهمیت قائل شدن برای دیگران گردیده که این امر سبب بروز روابط انسانی سالم و انسانی در سطح سازمان می‌گردد و زمینه‌ساز بهزیستی روان‌شناختی مجموعه آموزشی خواهد بود (۳۵)، در نتیجه مدیران به عنوان رهبران آموزشی باید با برنامه‌ریزی مناسب و مستمر و رفتار ترغیبی سعی نمایند توانایی‌ها و استعدادها را کشف نموده و آن توانایی‌های بالقوه را بالفعل نموده و آن‌ها را به منصفه ظهور رسانند. این رهبران می‌توانند با ارتقای بهزیستی روان‌شناختی در بین معلمان موجب خلق ایده‌های نو، یادگیری مشارکتی، افزایش جو تفاهم، ارتقای

ارتباط با آن‌هاست. هوش اجتماعی به افراد کمک می‌کند ارتباط بهتری با دیگران داشته باشند، افرادی که مهارت‌های اجتماعی را به خوبی یاد گرفته‌اند و آگاهی اجتماعی بالایی دارند، می‌دانند چگونه ارتباط برقرار کنند و مهم‌تر آنکه قادرند کاری کنند که دیگران در کنار آنان احساس راحتی و خوشحالی داشته باشند. این روابط اجتماعی حاصل از هوش اجتماعی منجر به کاهش فشار روانی شده و در نتیجه در ارتقای بهزیستی روان‌شناختی آن‌ها تأثیرگذار است.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به مقطعی بودن اجرای پژوهش و قابل‌تعمیم‌نبودن نتایج این پژوهش به معلمان سایر شهرها نام برد، لذا پیشنهاد می‌شود که جهت تعمیم‌پذیری نتایج به انجام پژوهش در دیگر دوره‌های تحصیلی و مؤسسات آموزش عالی، از جمله دانشجویان شهرهای مختلف با فرهنگ‌های متفاوت پرداخته شود. با توجه به یافته‌های پژوهش مسئولین آموزشی برای ترویج رفتار اخلاقی در مدارس از طریق الگوسازی صفات و ویژگی‌های این نوع رفتار را در بین مدیران و رهبران مدارس فرهنگ‌سازی کنند. همچنین به مسئولان اجرایی و مدیران سازمان‌ها توصیه می‌گردد که به صورت اخلاقی عمل کنند و از سبک‌های رهبری اخلاقی استفاده نمایند و سعی کنند که با بهبود و سالم‌سازی سازمان، شرایط لازم را جهت ارتقای سلامت سازمانی و بهزیستی روان‌شناختی کارکنان فراهم نمایند. دست‌اندرکاران نظام تعلیم و تربیت نسبت به برگزاری دوره‌های آموزش هوش اجتماعی در مدرسه، ویژه معلمان و مدیران اقدام نمایند. همچنین پیشنهاد می‌شود آموزش مؤلفه‌های هوش اجتماعی در برنامه درسی دانش‌آموزان گنجانده شود.

نتیجه‌گیری

با پیدایش رویکرد مثبت‌گرا در عرصه روان‌شناسی، توجهات به سمت متغیرها و مفاهیم مثبت روانی، جلب گردید و بهزیستی روان‌شناختی به عنوان مقوله‌ای فراگیر که شامل احساس مثبت فرد به زندگی و رشد و پیشرفت شخصی و اجتماعی

پژوهشی دیگر نشان می‌دهد که هوش اجتماعی به طور معنی‌داری، سلامت عمومی پرستاران شاغل در بیمارستان را پیش‌بینی می‌کند (۳۶). این یافته با نتایج یافته‌های Watkin و همکاران مبنی بر اینکه بین هوش اجتماعی و بهزیستی روان‌شناختی ارتباط وجود دارد همخوان می‌باشد (۳۷). در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد که هوش اجتماعی توانایی افراد را در برقراری روابط انسانی دربر می‌گیرد. افرادی که بهره بیشتری از هوش اجتماعی دارند عملکرد مثبت‌تری در تعاملات با دیگران دارند، حتی در برخی موارد در حیطه‌های مدیریتی، افزایش این هوش منجر به ارتقای عملکرد آن‌ها می‌گردد. هوش اجتماعی که اشاره به توانمندی مدیریت و استعداد تحریک دیگران در ارتباطات میان فردی دارد و افرادی که دارای این مؤلفه‌اند در بیشتر پژوهش‌ها دارای ویژگی‌هایی از قبیل توانمندی اجتماعی قوی، مدیریت روابط، استعداد اثرگذاری قوی بر دیگران، همکاری، اعتماد، آداب معاشرت و سلامت روان‌شناختی معرفی شده‌اند (۳۸). بنابراین افراد برخوردار از هوش اجتماعی درک بهتری از روابط اجتماعی دارند و تلاش می‌کنند در روابط خود با دیگران آن‌را به کارگیرند که موجب غنی‌ساختن روابط آنان گردد و محل ارتباط آن‌ها با دیگران نگردد، بدین منظور این افراد در بهره‌گیری از بهزیستی روان‌شناختی موفق عمل می‌کنند (۳۹). همچنین باید گفت، Goleman در تعریف هوش اجتماعی آن‌را به عنوان توانایی ارتباط با دیگران، دانش میان فردی، توانایی قضاوت درست درباره احساسات خلق‌ها و انگیزه‌های دیگران، عملکرد اجتماع مؤثر و مهارت رمزگشایی نمادهای غیر کلامی ذکر کرده است و نشان می‌دهد که دانشجویان در زمینه هوش اجتماعی موفق عمل می‌کنند. بنابراین با توجه به مؤلفه‌های هوش اجتماعی که شامل پردازش اطلاعات اجتماعی، آگاهی اجتماعی و مهارت‌های اجتماعی است، افرادی که این ویژگی‌ها را دارا می‌باشند از نظر بهزیستی روان‌شناختی در سطح بالایی قرار دارند (۴۰). در تبیینی دیگر می‌توان گفت هوش اجتماعی عامل مؤثر و تعیین‌کننده در برآیندهای زندگی واقعی می‌باشد. به عبارت دیگر هوش اجتماعی توانایی درک و فهم دیگران و ایجاد

تأمین مالی

نویسندگان اظهار می‌نمایند که هیچ‌گونه حمایت مالی برای تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده‌اند.

ملاحظات اخلاقی

اطلاعات جامع در رابطه با دلایل تحقیق، نتایج، حفظ محرمانگی و نحوه انجام تحقیق به افراد داده شد و رضایت آگاهانه از شرکت‌کنندگان اخذ گردید.

تلقی می‌گردد، کانون بحث مجامع روان‌شناسی و پژوهشگران این حوزه را تشکیل می‌دهد. بهزیستی روان‌شناختی همواره در محیط‌های شغلی و علمی مورد توجه روان‌شناسان بوده است؛ معلمی یکی از مشاغل مهمی است که پیامدهای جدی جسمانی و روانی ایجاد می‌کند. همچنین دستیابی به اهداف تربیتی - آموزشی در مدارس نیازمند معلمانی شاد و دارای بهزیستی روان‌شناختی است. از این رو بررسی عوامل مؤثر در بهزیستی روان‌شناختی معلمان ضروری است. بر اساس یافته‌های پژوهش، بین هوش اجتماعی و رهبری اخلاقی با بهزیستی روان‌شناختی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، لذا بهبود و رشد هوش اجتماعی و رهبری اخلاقی معلمان، موجب ارتقای بهزیستی روان‌شناختی آن‌ها می‌شود. از این رو کاربرد و تقویت هوش اجتماعی و رهبری اخلاقی، در ارتقای بهزیستی روان‌شناختی معلمان مؤثر است. بنابراین مسئولین آموزش و پرورش جهت افزایش بهزیستی روان‌شناختی معلمان باید به نهادینه کردن رهبری اخلاق در آن‌ها اهتمام ویژه داشته باشند.

مشارکت نویسندگان

نسرین حیدریان: نظارت بر نگارش مقاله و اصلاح آن.

فاطمه حسین‌نژادیان: ویراستار و نگارش متن مقاله.

مریم دانش‌فر: تحلیل‌گر آماری.

نوراله احمدیان: جمع‌آوری داده‌ها.

نویسندگان نسخه نهایی را مطالعه و تأیید نموده و مسئولیت

پاسخگویی در قبال پژوهش را پذیرفته‌اند.

تشکر و قدردانی

ابراز نشده است.

تضاد منافع

نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافع احتمالی را در رابطه با تحقیق،

تألیف و انتشار این مقاله اعلام نکرده‌اند.

References

1. Bakhtiari E, Sabahi P, Karami A, Saffarinia M. The Effect of Perceived Organizational Justice and Organizational Norms on Teacher's Psychological Well-being. *Journal of School Psychology*. 2021; 9(4): 2-19.
2. Thomas L, Tuytens M, Devos G, Kelchtermans G, Vanderlinde R. Beginning teachers' professional support: A mixed methods social network study. *Teaching and Teacher Education*. 2019; 83: 134-147.
3. Yaghubi A, Naderipoor H, Mohagheghi H, Yarmohamadi M. Comparison of Psychological Well-being, Need for Knowledge, Mindfulness and Psychological Capital in Students with Low, Medium and High Educational Achievement. *Quarterly Journal of New Psychological Research*. 2018; 13(50): 199-224. [Persian]
4. Houben M, Van Den Noortgate W, Kuppens P. The relation between short-term emotion dynamics and psychological well-being: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*. 2015; 141(4): 901-930.
5. Ryff CD. Psychological well-being revisited: Advances in the science and practice of eudaimonia. *Psychotherapy and Psychosomatics*. 2014; 83(1): 10-28.
6. Hajloo N. The prediction model of psychological well-being students based on the Personality traits with the mediation of mindfulness. *Razi Journal of Medical Sciences*. 2019; 26(3): 67-78. [Persian]
7. Mohammaddavoudi AM, Valaei Maleki M. Analyzing the relationship between ethical leadership and organizational health. *Journal of Human Resource Management*. 2013; 3(3): 61-78. [Persian]
8. Teymourzadeh E, Bahadori M, Mahdizadeh P, Yaghubi M. The Effect of Ethical Leadership and Leadership Styles on Organizational Commitment in a Military Health Organization in Tehran, Iran. *Journal of Military Medicine*. 2018; 19(5): 451-459. [Persian]
9. Heres L. An ethical leadership perspective on good governance in sport: From star players to team sport. *Good Governance in Sport*. London: Routledge; 2021.
10. Abbasi M, Akrami F. Ethical Leadership and Organizational Excellence. *Akhlagh-e Zisti (ie, Bioethics Journal)*. 2019; 9(31): 7-8. [Persian]
11. Brown ME, Treviño LK. Ethical leadership: A review and future directions. *The Leadership Quarterly*. 2006; 17(6): 595-616.
12. Khalili MR, Andam R, Rajabi M. Effect of Ethical Leadership Style on Organizational Justice with Moderating Role of Work-Family Conflict among Physical Education Teachers. *Human Resource Management in Sport Journal*. 2021; 8(2): 309-325. [Persian]
13. Soltangholi F, Ardalan MR, Abdolmaleki J. The effect of managers' ethical leadership on organizational health mediated by organizational justice In the schools of Qorveh city. *Iranian Journal of Educational Society*. 2021; 14(1): 133-143. [Persian]
14. Avatefi Monfared E, Mehdad A, Mirjafari SA. In Operations Research and Sustainable the Relationship between Ethical Leadership, Psychological Healthy Workplace and Organizational LTrust. *Ethics in Science and Technology*. 2012; 7(3): 44-52. [Persian]
15. Zandkarimi M. Investigating the Relationship between Ethical Leadership and Knowledge Sharing with the mediating role of Psychological Empowerment of Teachers. *Journal of School Psychology*. 2019; 8(1): 87-107. [Persian]
16. Shafizadeh H, Eslami F. The relationship between administrators' ethical leadership with quality of working life from the perspective of teachers. *Journal of Cultural Management*. 2016; 10(3): 109-122. [Persian]
17. Ghadimi Yardoghdi R, Hafezian M. The Structural Relationship between Social Intelligence and Self-Differentiation Mediated by the Teachers' Religiosity. *Applied Issues in Quarterly Journal of Islamic Education*. 2020; 5(2): 143-166. [Persian]
18. Bartz DE, Hall L, Greenwood S, editors. Social intelligence: A needed friend of school administrators. *National Forum of Educational Administration and Supervision Journal*. 2018; 29(3): 263-286.
19. Ganaie M, Mudasar H. A study of social intelligence & academic achievement of college students of district Srinagar, J&K, India. *Journal of American Science*. 2015; 11(3): 23-27.
20. Silvera D, Martinussen M, Dahl TI. The Tromsø Social Intelligence Scale, a self-report measure of social intelligence. *Scandinavian Journal of Psychology*. 2001; 42(4): 313-319.
21. Rajabi S, Valadbeigi P. Predicting psychological well-being on the basis of spiritual, emotional and social intelligences in Iranian's college students. *Frøoyesh*. 2016; 5(1): 199-216. [Persian]
22. Fata L, Mootabi F, Shakiba S, Barooti E. Social-Emotional intelligence as predictor of general mental health. *Journal of Psychological Studies*. 2008; 4(2): 101-124. [Persian]

23. Beikzad J, Beikzad Y, Soltandadashi M. The study of the relationship between Managers' Social Intelligence, Their Philosophical Mindness and Organizational Health in Schools of triple educational levels of bonab Education. *Jornal of cultural Management*. 2011; 5(2): 70-84. [Persian]
24. Ajournalou M, Aghabakhshi HA. The relationship between social intelligence and social health among women working in Karaj Welfare Organization in 2014. *Social Research*. 2017; 9(35): 124-146. [Persian]
25. Nelson K, Boudrias JS, Brunet L, Morin D, De Civita M, Savoie A, et al. Authentic leadership and psychological well-being at work of nurses: The mediating role of work climate at the individual level of analysis. *Burnout Research*. 2014; 1(2): 90-101.
26. Sisask M, Värnik P, Värnik A, Apter A, Balazs J, Balint M, et al. Teacher satisfaction with school and psychological well-being affects their readiness to help children with mental health problems. *Health Education Journal*. 2014; 73(4): 382-393.
27. Ilgan A, Ozu-Cengiz O, Ata A, Akram M. The relationship between teachers' psychological well-being and their quality of school work life. *The Journal of Happiness & Well-Being*. 2015; 3(2): 159-181.
28. Brown ME, Treviño LK, Harrison DA. Ethical leadership: A social learning perspective for construct development and testing. *Organizational behavior and human decision processes*. 2005; 97(2): 117-134.
29. Ghanbari S, Abdolmaleki J. He Role of Ethical Leadership in Organizational loyalty by Mediating Organizational Virtue. *Strategic Research on Social Problems in Iran*. 2021; 11(38): 47-66. [Persian]
30. Rezaei A. The Tromsø Social Intelligence Scale: Factorial Structure and Reliability of the Persian Version of Scale in the Students Population. *Modern Psychological Research*. 2011; 5(20): 65-82. [Persian]
31. Ryff CD. Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1989; 57(6): 1069.
32. Khanjani M, Shahidi S, Fathabadi J, Mazaheri MA, Shokri OF. Actor structure and psychometric properties of the Ryff's scale of Psychological well-being, short form (18-item) among male and female students. *Journal of Thought and behavior in clinical psychology*. 2014; 8(32): 27-36. [Persian]
33. Ahmadi M, Amini A, Nikmaram S. The effects of ethical leadership on employees' voices. *Journal of Research in Human Resources Management*. 2016; 7(4): 167-190. [Persian]
34. Karami M, Galavandi H, Galaeei A. The Relationship between Professional Ethics, Ethical Leadership and Social Responsibility of High Schools in Kurdistan. *JSA*. 2017; 5(1): 93-112. [Persian]
35. Munro I, Thanem T. The ethics of affective leadership: Organizing good encounters without leaders. *Business Ethics Quarterly*. 2018; 28(1): 51-69.
36. Fallahi V, Ahmadi S. The Role of Cognitive Fusion and Social Intelligence in the Prediction of General Health of Nurses in Hospitals of Parsabad City, 2017: A Short Report. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*. 2019; 17(11): 1067-1076. [Persian]
37. Watkin C. Developing emotional intelligence. *International Journal of Selection and Assessment*. 2000; 8(2): 89-92.
38. Fassnacht GM. The association between hostile attribution bias, social intelligence and relational aggression in detained boys. New Orleans: University of New Orleans; 2013.
39. Adetula GA. Emotional, social and cognitive intelligence as predictors of job performance among law enforcement agency personnel. *Journal of Applied Security Research*. 2016; 11(2): 149-165.
40. Goleman D. Social intelligence. New York: Random House; 2007.